

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 12P/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320201715
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Holeščáková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2021:5320201715.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou Mgr. Annou Holeščákovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1/ V. W., nar. XX. XX. XXXX a 2/ M. W., nar. XX. XX. XXXX, tohto času obe maloleté deti umiestnené na základe rozhodnutia súdu v N. V. E., L. E. XXX, XXX XX A., v konaní zastúpené súdom ustanoveným kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matky - D.V. Č., rod. Č., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX D. XX a otca - K. W., rod. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX D. Č.. XXX, právne zast. Mgr. Michal Mozolík, advokát, Palárikova ul. 1449, 022 01 Čadca, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Čadci, o návrhu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Čadca na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi a určenie výživného rodičom a o návrhu prastarej matky maloletých detí K. G., nar. XX.X.XXXX, bytom D. Č.. XX, v konaní právne zast. Mgr. Tomáš Michnica, advokát, so sídlom Na Priekope č. 174/13, 010 01 Žilina, adresa na doručovanie 010 01 Pošta Žilina 1, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a určenie výživného rodičom, takto

r o z h o d o l :

I. Súd návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti z a m i e t a .

II. Súd z v e r u j e maloletú M. W., nar. XX.XX.XXXX a maloletú V. W., nar. XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke K. G., nar. XX.X.XXXX, bytom D. Č.. XX, ktorá j e p o v i n n á vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rozsahu rovnakom ako rodičia, j e o p r á v n e n á mať deti pri sebe a vykonávať nad nimi dohľad, sústavne a dôsledne sa starať o ich výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí, m á p r á v o deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

III. Otec j e p o v i n n ý hradiť výživné na maloletú M. W., nar. XX.XX.XXXX v sume 80,- Eur mesačne a na maloletú V. W., nar. XX.X.XXXX v sume 160,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa.

IV. Matka j e p o v i n n á hradiť výživné na maloletú M. W., nar. XX.XX.XXXX v sume 50,- Eur mesačne a na maloletú V. W., nar. XX.X.XXXX v sume 80,- Eur mesačne počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa.

V. Týmto rozsudkom s a m e n i a rozsudky Okresného súdu Čadca č. konania 4P/57/2015-49 zo dňa 17.3.2016 a sp. zn. 10P/40/2017 zo dňa 5.10.2017 o výchove a výžive maloletej V. W., nar. XX.X.XXXX.

VI. Štátu s a n e p r i z n á v a náhrada preddavkovaných trov.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny doručil návrh dňa 19.5.2020, ktorým žiadal súd o rozhodnutie, aby súd nariadil nad mal. deťmi V. W., nar. XX.XX.XXXX a M. W., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v N. V. E., A., K.. E. XXX, A. s uložením vyživovacej povinnosti obom rodičom maloletých detí a to tak, že matka - D. Č., nar. XX.X.XXXX je povinná prispievať na výživu mal. V. W., nar. XX.XX.XXXX a M. W., nar. XX.XX.XXXX na každé dieťa mesačne v výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, na účet N. V. E. A.O., počnúc dňom právoplatnosti rozsudku a otec - K. W., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. V. W., nar. XX.XX.XXXX mesačne v sume 120 Eur a mal. M. W., nar. XX.XX.XXXX mesačne v sume 80 Eur na účet N.E.T. V. E. A., počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

2. Podanie návrhu odôvodnil tak, že maloleté deti boli Uznesením Okresného súdu v Čadci (č.k. 9P/15/2020-77) zo dňa 06.05.2020 umiestnené do N. V. E., A., kde sa nachádzajú od XX.XX.XXXX. Predtým bola Rozsudkom Okresného súdu Čadca č. konania 4P/57/2015-49, zo dňa 17.03.2016 zverená mal. V. W.Á. do výchovy a starostlivosti matky. V súčasnej dobe prebieha súdne pojednávanie vo veci úpravy práv a povinnosti k mal. M. W. (č. k. 9P/36/2019). Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca (ďalej len „úrad“), oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately začal pracovať s matkou mal. detí už v roku 2012, kedy úrad začal riešiť výchovné problémy matky mal. detí a jej následné umiestnenie do reedukačného zariadenia. V máji 2015 boli nepľnoletej matke priznané rodičovské práva a povinnosti a jej životná situácia sa na určité obdobie stabilizovala. Následne v máji 2016 úrad obdržal podnet na prešetrenie pomerov v domácnosti matky mal. detí, ktorá sa so svojim druhom a otcom mal. detí zdržiavajú v rodinnom dome na D.. Oznamovateľ uviedol, že rodičia požívajú alkoholické nápoje, ponocujú a nezabezpečujú riadnu starostlivosť o mal. deti. V júni 2017 sa na úrad dostavila stará matka (p. E.), prastará matka (p. G.) a otec mal. dieťaťa a uviedli, že matka p. Č.K. sa riadne nestará o svoju dcéru V.. Odchádza každý večer z domu, niekedy ani nepočká, kým dieťa zaspí a prichádza domov ráno resp. okolo obeda. Ďalej oznamovatelia uviedli, že matka sa zdržiava u priateľa, o ktorom je známe, že užíva drogy. Matka je agresívna (trieska dverami, vyhráža sa, vulgárne nadáva...), čoho svedkom je aj mal. V.. V domácnosti opakovane zasahuje hliadka polície. V decembri 2019 úrad obdržal opakovaný podnet na zanedbávanie starostlivosti o mal. deti. V podnete sa uvádza, že matka nezabezpečuje riadnu starostlivosť o mal. deti. Oznamovateľ uvádza, že má vedomosť, že matka má vážne psychické problémy, je závislá na omamných látkach. Posiela výhražné SMS správy. „Zbohom, bude mi dobre za chvíľku, Už nevládzem... prepáčte mi, ak ti záleží na deťoch, nenechávaj ich plakať... mňa tu už nenájdeš, neboj... o 22:00 už nebudem medzi živými... 21:59 skončím, aby som mala pekný čas smrti, dvere ti nechávam otvorené, snáď niekoho zobudí M. plač. Som chorá K. a Ty mi nechceš pomôcť...nechávaš ma topiť sa. Prosím ťa príď k dievčatám, ja odchádzam... navždy idem k ockovi, už ma dlho volá a teraz mám príležitosť to skončiť, svoje trápenie. Povedz dievčatám, že som pre ne robila maximum, ale už nevládzem, nie som dobrá mama..., som závislá na tráve...ZBOHOM.. uvidíš z TV...samovražedný komín bude mať ďalšiu obeť. Ja si tu sedím, hompálam nohami a čakám na 21:59, hádam sa susedky postarajú o baby do rána. Čas sa kráti...a veľmi sa teším, že môj boj s démonmi o chvíľu skončí... “Spí sladko dievčatko, o chvíľu budeme spolu“ mi šepká ocko do ucha... zbohom dievčatka, milujem vás krásavice moje... budem sa snažiť z hora, prisahám... prepáčte mi to, ale mama bola slabá a nezvládla to.. prepáčte, ak môžete...ZBOHOM moje krásky.“ Úrad po obdržaní podnetu začal zložitú rodinnú situáciu neodkladne riešiť. Do zisťovania zapojil subjekty ako Obecný úrad D., Mesto F., Obvodné oddelenie Policajného zboru F., pediatria i blízku rodinu. Do spolupráce zapojil V. D. N. K. A. R., ktorý začal vykonávať intenzívnu prácu v rodinnom prostredí vo forme ambulantnej a terénnej sociálnej práce. Následne úrad matke navrhol pobytovú formu v V. D. N. K. A. a matka nastúpila na dobrovoľný pobyt. V zariadení krízového bývania matka zotrvala iba jeden mesiac a následne odišla s novým priateľom do bytu v Č.. V súčasnej dobe je situácia v rodine veľmi vážna, nakoľko matka je užívateľkou omamných a psychotropných látok a pod ich vplyvom sa správa pre deti ohrozujúco. Bola hospitalizovaná v nemocnici pre intoxikáciu bližšie nezistenou látkou a následne jej bola doporučená psychiatrická liečba, ktorú nerešpektuje, neabsolvuje. Otec taktiež požíva v nadmiere alkoholické nápoje a aj drogy a minulý týždeň bol hospitalizovaný pre opakovaný samovražedný pokus (psychiatrické lieky zapil alkoholom). Dôležitou skutočnosťou je aj to, že matka opakovane opúšťa maloleté deti a nechá ich v starostlivosti prastarej matky. Na základe zistených skutočností úrad konštatuje, že matka D.V. Č. pre maloleté deti nezabezpečuje stabilné a vhodné výchovné prostredie. Otec K. W. svojim správaním

a konaním ohrozuje priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin maloletých detí. Situácia v rodine je pre maloleté deti dlhodobo nepriaznivá, dochádza k opakovaným hláseniam, že matka opustila deti a viac dní sa neohlásila, o deti sa nezaujímal. V domácnosti rodičov i prastarých rodičov opakovane zasahujú hliadky policajného zboru. Matka s deťmi mení miesta pobytu, využíva bývanie u rodinných príslušníkov, posiela výhražné textové správy, že deťom alebo sebe ublíži. Úrad považuje takéto správanie zo strany matky pre deti ohrozujúce. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately má za to, že maloletým deťom nie je možné zo strany rodičov ani blízkej rodiny zabezpečiť priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin a je potrebné umiestnenie v zariadení. Úrad konštatoval, že z dôvodu dysfunkcie rodiny, kde dlhodobo nedochádza k naplňovaniu potrieb detí, je vážne ohrozený priaznivý vývoj detí.

3. Do konania zahlásil postupom podľa § 13 ods. 1 CMP vstup prokurátor písomne podaním na č.l. 13 spisu.

4. Dňa 20.5.2020 doručil súdu právny zástupca prastarej matky návrh, ktorým žiadal, aby súd zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke. V podanom návrhu uviedol, že maloleté deti M. W. a V. W. pochádzajú z mimomanželského vzťahu D. Č. a K. W.. Výkon rodičovských práv a povinností k mal. V. W. bol upravený rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 4P/57/2015 z 17.3.2016, v zmysle ktorého maloleté dieťa V. W., nar. XX.X.XXXX zveruje so výchovy a starostlivosti matky, ktorá bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. M. W. prebiehalo konanie na Okresnom súde Čadca, konanie vedené pod sp. zn. 9P/36/2019. Rodičia maloletých detí spolu nežijú, pričom o výchovu maloletých detí sa starala matka maloletých detí D. Č., ktorej s výchovou a starostlivosťou značne pomáhala prastará matka maloletých detí. Tá však dňa 11.5.2020 nastúpila na ústavnú psychiatrickú liečbu do R. R., a preto sa o maloleté deti stará prastará matka. Matka maloletých detí trpí vážnymi psychickými problémami, pričom sa domnieva, že nie je v jej možnostiach zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté deti. Osobnú starostlivosť o maloleté deti nevie zabezpečiť ani otec maloletých detí, čo tento potvrdil na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo v právnej veci vedenej na OS Čadca pod sp. zn. 9P/36/2019 dňa 28.1.2020. Ten sa pracovne zdržiava prevažne v zahraničí, pričom nevie zabezpečiť maloletým deťom ani bývanie. Otec maloletých detí sa dokonca pokúsil spáchať samovraždu a rozhodne nie je v záujme maloletých detí ich zverenie do starostlivosti a výchovy otca. Matka i otec maloletých detí súhlasia, aby maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke maloletých detí. Prastará matka uviedla, že s maloletými deťmi má vytvorený vynikajúci vzťah, pričom od ich narodenia sa v podstate stará o maloleté deti a pomáha matke maloletých detí s ich výchovou. Matke maloletých detí umožnila obývať rodinný dom, v ktorom s manželom žije v čase, kedy matka maloletých detí nemala zabezpečené žiadne bývanie. S maloletými deťmi teda dlhodobo žije v jednej domácnosti, pričom maloleté deti sú zvyknuté na život s prastarou matkou. Maloletým deťom poskytuje zázemie, výchovu a osobnú starostlivosť po duševnej i ekonomickej stránke. Má záujem sa o maloleté deti riadne starať i naďalej. Maloleté deti sú na ňu značne citovo naviazané. Ona s manželom a maloletými deťmi M. a V. obývajú rodinný dom v obci D. Č.. XX. K rodinnému domu prináleží i rozsiahla záhrada určená na oddych a voľno časové aktivity. Maloleté deti majú vytvorené vhodné podmienky na život. Majú v rodinnom dome vytvorené samostatné detské izby, kde sa môžu hrať a tráviť čas primerane svojim potrebám. Jej manžel E. G. súhlasí s tým, aby jej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ponechanie maloletých detí v osobnej starostlivosti matky, ktorá má vážne psychické problémy, jednoznačne nie je v súlade s najlepšimi záujmami maloletých detí. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bude v najlepšom záujme maloletých detí, aby tieto boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti ich prastarej matke. Prastará matka spĺňa všetky predpoklady nevyhnutné k tomu, aby jej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. I napriek jej veku je zdravotne spôsobilá osobne sa starať o maloleté deti, pričom netrpí žiadnymi závažnými ochoreniami. S poukazaním na uvedené žiadala, aby jej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, s čím súhlasí i jej manžel. Vychádzajúc z uvedeného navrhla, aby súd M. W., nar. XX.XX.XXXX a V. W., nar. XX.X.XXXX zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti a rodičom detí uložil povinnosť hradiť výživné a to tak, že otec K. W., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej M. W., nar. XX.XX.XXXX sumu 160,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti maloletej Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, po dovŕšení plnoletosti maloletej priamo do rúk M. W., nar. XX.XX.XXXX. Matka D. Č., nar. X.X.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletej M. W., nar. 31.10.2018 sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z.

o životnom minime a o zmene a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti maloletej Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, po dovŕšení plnoletosti maloletej priamo do A. M. W., nar. XX.XX.XXXX. Otec K. W., nar. XX.X.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej V. W., nar. XX.X.XXXX sumu 160,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti maloletej Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, po dovŕšení plnoletosti maloletej priamo do rúk V. W., nar. XX.X.XXXX. Matka D. Č., nar. X.X.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletej V. W., nar. XX.X.XXXX sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie do dovŕšenia plnoletosti maloletej Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, po dovŕšení plnoletosti maloletej priamo do rúk V. W., nar. XX.X.XXXX. Týmto zároveň dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4P/57/2015-49 zo dňa 17.3.2016 vo výroku o výchove mal. V. W., nar. XX.X.XXXX a k zmene rozsudku Okresného súdu Čadca sp. in. 10P/40/2017 1 5.10.2017 vo výroku o výžive mal. V. W., nar. XX.X.XXXX.

5. K podanému návrhu na preukázanie tvrdení pripojil právny zástupca prastarej matky ako dôkazy rodné listy oboch maloletých detí, rozsudok OS Čadca sp. zn. 4P/57/2015-49 o schválení rodičovskej dohody vo veci starostlivosti o maloletú V.Y. W., potvrdenie od lekára o zdravotnej spôsobilosti prastarej matky, potvrdenie Obecného úradu D. o prastarej matke a jej povesti, D. V. D. M. N. Q.H. R. R. o hospitalizácii matky maloletých detí zo dňa 11.5.2020, čestné prehlásenie otca detí o súhlase so zverením detí do starostlivosti prastarej matky, Čestné prehlásenie manžela prastarej matky E. G. o súhlase so zverením maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti jeho manželke K. G.F..

6. Súd podľa § 166 ods. 1, 2 CSP tieto konania spojil na spoločné prejednanie a rozhodnutie s poukazom na rozsah dokazovania a predmet konania vo vzťahu k maloletým deťom (uznesenie č.k. 12P/9/2020 zo dňa 5.6.2020) za súčasného ustanovenia kolízneho opatrovníka maloletým deťom. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22.7.2020.

7. Matka maloletých detí doručila súdu vyjadrenie - čestné prehlásenie, v ktorom uviedla, že súhlasí so zverením detí do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matky. Vo vyjadrení (č.l. 66 spisu) potvrdila, že u prastarej matky bude deťom najlepšie. Nesúhlasila s tým, aby deti boli zverené do ústavnej starostlivosti. Otec detí nie je schopný sa o ne postarať a ani o ne nejavi záujem, ona starej matke dôveruje, svoje dcéry nadovšetko miluje a keď sa zlepší jej zdravotný stav, chce sa na výchove detí podieľať.

8. N. V. A., kde boli deti zverené dočasne do náhradnej starostlivosti, potvrdilo, že maloleté deti vnímajú prastarú matku pozitívne, reagujú na ňu radostne, prevládajú pozitívne emócie, deti k nej majú vytvorený kladný vzťah, odporúčili deti zveriť do náhradnej starostlivosti prastarej matky. V rámci písomných podaní hodnotili vývoj maloletých detí, komunikáciu ako i stav detí počas pobytov u prastarej matky a v náhradnej profesionálnej rodine.

9. Otec detí v prvotnom vyjadrení k podaným návrhom v rámci písomných podaní uviedol, že s návrhom prastarej matky nesúhlasí, nakoľko ide u navrhovateľky o nespôsobilú osobu na náhradnú osobnú starostlivosť a nevhodné výchovné prostredie pre maloleté deti. K nespôsobilosti navrhovateľky K. G. na zverenie maloletých detí sa vyjadril aj kolízny opatrovník vo veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 9P/36/2019. Z dostupných informácií otca vyplýva, že by sa mala navrhovateľka liečiť aj na psychické problémy, čo by mohlo mať podstatný vplyv na jej schopnosť riadne zabezpečovať osobnú starostlivosť oboch maloletých detí. Žiadal o prešetrenie zdravotného stavu a spôsobilosti starať sa o mal. deti navrhovateľky K. G. príslušným znalcom po preskúmaní celej zdravotnej dokumentácie a výpisu poskytnutej zdravotnej starostlivosti zo zdravotnej poisťovne (nakoľko sa zo ZD môžu povýberať záznamy o poskytnutej zdravotnej starostlivosti), nakoľko zjednodušené potvrdenie od ošetrojúceho lekára otec považuje za nedostatočné a nepreukazné. Otec mal vedomosť, aké bolo prostredie u navrhovateľky, keďže tam žil, preto žiada svoj výsluch. Navrhnuté dokazovanie smeruje k zisteniu dôležitých skutočností, ktoré sú v záujme maloletých detí a súd v konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti je povinný zistiť skutočný stav veci a všetky okolnosti majúce vplyv na maloleté deti, ktorých sa rozhodnutie bude týkať. Z uvedených dôvodov a po vykonanom dokazovaní preto otec navrhoval návrh navrhovateľky K. G. na zverenie maloletých detí M. K. V. do jej náhradnej osobnej starostlivosti

a určenie výživného obom rodičom zamietnuť ako nedôvodný, pretože požadované zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti K. G. by bolo v rozpore so záujmom oboch maloletých detí. Naopak návrh ÚPSVaR Čadca je dôvodný, pretože otec ani matka nie sú schopní mať obe maloleté deti toho času v osobnej starostlivosti. Matka maloletých detí síce bola prepustená z liečenia 07.08.2020 (zistené v konaní 14P/45/2019), ale to ešte neznamená, že je vyliečená, (musí absolvovať následnú dlhšiu ambulantnú liečbu a sledovanie, aby nedošlo k recidíve), nie sú stále u nej podmienky na opätovné vrátenie detí do jej starostlivosti (zabezpečené vhodné prostredie). Otec sa snaží pracovať, býva však preto neustále preč. Žije v matkinom dome v D. Č.. XXX spolu s bratom C. W. a jeho družkou F.Q. V. a ich dvomi mal. deťmi, starou matkou (matkou matky) Y. R., nar. XXXX, ktorá je starobnou dôchodkyňou a bratom N., nar. XXXX. Otec v súčasnej dobe pracuje ako živnostník, pričom jeho priemerný hrubý zárobok za obdobie február až júl 2020 je cca 761,33 Eur v hrubom (treba prihliadnuť na náklady a odvody na poisťovňu). Nepracoval aj pre koronakrízu, aj pre zdravotné problémy. Jeho pomery boli dôkladne preskúmané na pojednávaní dňa 07.09.2020 vo veci 14P/45/2019, z čoho je možné vychádzať. Zároveň je potrebné vziať do úvahy aj posúdenie pomerov oboch rodičov navrhovateľom ÚPSVaR Čadca pri podávaní návrhu, pretože obsahuje aj návrh na výživné obom rodičom pri ústavnej starostlivosti (pozn. súdu stanovisko otca bolo zmenené v rámci dokazovania).

10. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny vo vzťahu k návrhu prastarej matky doručil súdu vyjadrenie (č.l. 68 spisu), v ktorom uviedol, že má za to, že zveriť maloleté deti do starostlivosti prastarej matke p. K. G., nar. XX.X.XXXX, ktorá doposiaľ pri starostlivosti o maloleté deti V. a M. matke vypomáhala, nie je v ich najlepšom záujme z dôvodu, lebo v domácnosti prastarej matky žije aj ich matka. Matka po návrate z liečenia nemá momentálne inú možnosť bývania a je pravdepodobné, že sa vráti do domácnosti prastarej matky. Zverením maloletých detí do starostlivosti prastarej matky p. K. G. by sa teda pre deti nič nezmenilo a naďalej by žili v prostredí, kde matka svojím konaním a správaním ohrozuje nielen ich zdravý fyzický, psychický a sociálny vývoj, ale ich svojím nezodpovedným, agresívnym a nevyspytateľným správaním ohrozuje aj na zdraví a na živote. Taktiež absolvovanie liečba drogovej závislosti u matky nie je zárukou, že sa správanie a stav matky zlepší natoľko, aby v rodine naďalej nevznikali konflikty a hádky hlavne medzi matkou a prastarou matkou. Situácia v rodine je pre maloleté deti dlhodobo nepriaznivá a dochádza k opakovaným zlyhaniam pri riešení ich vážnej rodinnej situácie, aj zo strany širšej rodiny. Prastará matka síce vypomáhala vnučke so starostlivosťou o právnučatá, ale tiež matku neprímerane kryje a zahmlieva skutočnosti. Následne úradu oznamuje, že matka zanedbáva starostlivosť o maloleté deti. Pani K. G. je pre deti dobrou prastarou matkou a tento vzťah môže aj naďalej rozvíjať, ale vzhľadom na vysoký vek prastarej matky a nízky vek maloletých detí úrad z dlhodobého hľadiska nevidí perspektívu riadneho zabezpečovania starostlivosti, hlavne čo sa týka plnenia si školských povinností a trávenia voľno časových aktivít, aby plnohodnotne zodpovedali potrebám maloletých detí a preto úrad navrhuje návrh prastarej matky zamietnuť v plnom rozsahu.

11. Po realizácii prípravy pojednávania súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vypočul matku, otca detí, prastarú matku, zástupcu prokuratúry, zástupkyňu za Úrad práce sociálnych vecí a rodiny a stanoviská právnych zástupcov účastníkov konania.

12. Súd na pojednávaní vykonal dokazovania oboznámením listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu postupom podľa § 204 CSP a oboznámil Úradu práce čl. 3, 4 súdneho spisu, kde žiada Úrad práce zveriť maloleté deti do starostlivosti N. V. E., matku zaviazat' hradením výživného 30 % zo sumy životného minima, otca zaviazat' hradením výživného na V. sumou 120,- Eur a na M. mesačne sumou 80,- Eur, čl. 13 oznámenie Okresnej prokuratúry Čadca o vstupe do konania, čl. 14, 15 kópia návrhu na začatie konania o úpravu výkonu rodičovských práv vo veci 9P/36/2019, kde matka žiadala zveriť maloletú M. do svojej starostlivosti a otca zaviazat' hradením výživného v sume 250,- Eur mesačne počnúc od 4.10.2019 s tým, že styk s otcom mal zostať upravený na základe dohody rodičov, čl. 16, 17 kópia rozsudku Okresného súdu Čadca č. konania 4P/57/2015-49 zo dňa 17.3.2016, ktorým bola schválená rodičovská dohoda medzi D. Č. a K. W. vo vzťahu k maloletej V. W., kde dieťa bolo zverené do starostlivosti matky a otec sa zaviazal hradením výživného 200,- Eur mesačne, zameškané výživné určené nebolo a B. E. bola zbavená funkcie poručníka pre maloleté dieťa, týmto bol zmenený aj rozsudok Okresného súdu Čadca 7P/41/2015 vo výroku o ustanovení B. E. za poručníka, čl. 18 až 31 zápisnica z pojednávania vo veci 9P/36/2019, kde bolo rozhodované vo veci úpravy rodičovských práv a povinností, v tomto konaní bola taktiež vypočutá prítomná prastará matka K. G., v nadväznosti na to, že boli účastníci konania, sudkyňa oboznámila iba zo zápisnice čl. 18, resp. stranu 18 zápisnice, čl. 32 až 35 uznesenie Okresného súdu Čadca č.k. 9P/15/2020-77, ktorým súd rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia

a to odovzdať maloleté deti do starostlivosti N.T. V. E., týka sa to detí V. W., M. W., kde matke súd uložil povinnosť hradiť výživné 30 % zo sumy životného minima na každé z maloletých detí, otcovi uložil hradiť výživné na maloleté deti a to V. 160,- Eur mesačne, M. 80,- Eur mesačne na účet N. V. A., čl. 36, 37 návrh na začatie konania podaný vo veci 14P/45/2019, v ktorom sa domáhala matka zvýšenia výživného na maloletú V. a to zo sumy 160,- Eur na sumu 350,- Eur mesačne počnúc od 11.10.2019 naďalej, čl. 38 až 40 rozsudok Okresného súdu Čadca č. konania 10P/40/2017-50 zo dňa 5.10.2017, ktorým súd výživné, ktoré bolo pôvodne určené otcovi na maloletú V., znížil zo sumy 200,- Eur na sumu 160,- Eur mesačne, čl. 41, 42 návrh na vydanie neodkladného opatrenia zo strany navrhovateľky B. E., ktoré konanie bolo vedené pod sp. zn. 7PPOm/1/2020, kde žiadala, aby maloleté deti V. a M. boli zverené do starostlivosti starej G. B. E., čl. 43 až 45 uznesenie Okresného súdu Čadca zo dňa 6.5.2020 7PPOm/1/2020-15, ktorým súd rozhodol vo veci návrhu starej matky B. E., kedy tento návrh bol zamietnutý a vo výroku súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok a náhradu trov konania, čl. 48 prechádzajúca správa od G.. A. G. o tom, Ž.Y. B. E. nie je a ani nebola nikdy závislá na alkohole, ani sa v minulosti neliečila na toto uvedené, je zdravotne spôsobilá starať sa o maloleté deti, čl. 48 potvrdenie z V. D. M. N. Q. R. R. o tom, že D. Č. je od 11.5.2020 hospitalizovaná v ich zariadení, predpokladaná hospitalizácia je 12 týždňov, čl. 49 až 50 uznesenie Okresného súdu Čadca zo dňa 5.6.2020, ktorým súd spojil na spoločné prejednanie a rozhodnutie veci vo veci ústavnej starostlivosti a zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti, čl. 52 oznámenie prokurátora o vstupe do tohto súdneho konania, čl. 63 čestné prehlásenie matky D. Č.K., ktorá uvádzala, že súhlasí so zverením do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke K. G., pričom si je vedomá následkov plynúcich z uvedenia nepravdivých údajov v tomto vyhlásení, čl. 65 vyjadrenie N. V. E. zo dňa 1.6.2020, čl. 66 vyjadrenie matky vo vzťahu k návrhu, čl. 68 vyjadrenie Úradu práce k návrhu prastarej matky, čl. 78 správa od G.. N. Ď., ktorá hovorí o tom, že matka ukončila liečbu na ich oddelení dňa 7.8.2020, čl. 84 správa z N. V. A. zo dňa 27.8.2020, sudkyňa oboznamuje ďalej čl. 89 až 90, je to vyjadrenie otca k návrhu nielen Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ale aj k návrhu navrhovateľky K. G., čl. 107 správa z D. K. G.. K. I., týka sa otca maloletých detí, ktorý podstúpil psychiatrické vyšetrenie v mesiaci marec 2020, z tohto vyplýva, že otec má poruchy psychiky spôsobené užívaním viacerých návykových látok, eviduje tam syndróm závislosti, doporučuje prísnu abstinenciu od alkoholu, od iných návykových látok, čl. 108 prepúšťacia správa otca zo dňa 14.4.2020, kedy bol otec hospitalizovaný pre suicidálny pokus v minulosti pre syndróm závislosti na pervitíne, psychotropných látkach, pričom podstúpil psychiatrické vyšetrenie 14.4.2020 s diagnózou adaptačná porucha s medikamentóznou intoxikáciou v etylickej ebriete, taktiež je tu poukazované na správu samotnej G. I., pričom poukazuje na epikrízu, kedy ide o 25-ročného pacienta, ktorý sa pokúšal vlastne o samovraždu ešte v roku 2016, je tu uvedené s lanom na krku, bol prijatý na jednotku intenzívnej starostlivosti, zo záverov z tohto vyšetrenia vyplýva z prepúšťacej správy, že je tam porucha s medikamentóznou intoxikáciou spôsobená užívaním návykových látok, syndróm závislosti, v čase, kedy bol hospitalizovaný, prevádzal otca psychotický stav s bludmi, porucha správania pod vplyvom liekov a psychoaktívnych látok. Súd ďalej oboznámil stanovisko právneho zástupcu prastarej matky zo dňa 5.10.2020 čl. 116, 117, právneho zástupcu otca, ktoré bolo doručené súdu pred pojednávaním, ide o podanie zo dňa 8.11.2020, kde otec uvádza, že súhlasí s návrhom prastarej matky a chce, aby maloleté deti boli zverené do jej náhradnej osobnej starostlivosti, pretože má zato, že táto je lepšia pre deti ako ústavná a nemá žiadne výhrady voči tejto starostlivosti a pre obe deti budú vytvorené primerané podmienky. Zároveň nesúhlasí s tým, aby boli zverené deti do ústavnej starostlivosti. Čo sa týka výživného, poukázal na to, čo uviedol už právny zástupca, že matka nemôže aktuálne platiť iba po 30,- Eur životného minima, resp. 30,- Eur ako minimálne výživné, pretože to nezodpovedá stavu veci a ani zákonu. Mala by byť zachovaná vyživovacia povinnosť rovnako tak aj zo strany matky. Otec nespochybňuje svoju vyživovaciu povinnosť, avšak žiada prihliadnúť na potencialitu, príjmy aj vo vzťahu k samotnej matke.

13. Zástupkyňa ÚPSVaR Čadca zotrvala na podanom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti, maloleté deti sú adaptované v profesionálnej rodine. Maloletá V. začala navštevovať G. Š. H. M.. Počas víkendov absolvovali hosťovské pobyty u prastarej matky, strávili tam letné prázdniny, pomery u rodičov sa nezmenili, nevidia žiadnu perspektívu v tom, aby sa tieto pomery do budúcnosti aj upravovali. V blízkej rodine nikto nebol schopný zabezpečiť dlhodobú starostlivosť o maloleté deti. Úrad monitoroval situáciu v rodine, táto bola veľmi nepriaznivá, zlyhala tam v podstate aj širšia rodina ako taká. Úrad nemá žiadne námietky vo vzťahu k materiálnemu zabezpečeniu prastarej matky. To, že by nemala dobrý vzťah s maloletými deťmi, toto nikdy oni nenamietali. Poukázala však na nepriaznivé výchovné prostredie, kedy sú tam trvalo narušené vzájomné vzťahy v celej rodine, nielen prastarej matky k vnučke, ale vnučky k jej matke a teda tam nie je žiadna dlhodobá perspektíva napríklad vo vzťahu k učeniu sa s maloletými deťmi,

zabezpečovaní jej starostlivosti, prípadne kto by jej pomáhal so starostlivosťou v prípade vážnych situácií. Z tohto dôvodu preto trvajú na tom, že nie je dôvod na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a trvajú na nariadení ústavnej starostlivosti.

14. Matka detí nesúhlasila s návrhom Úradu práce. Uviedla, že u babky im bude najlepšie. To čo sa stalo, sa stáva aj v iných rodinách. Maloleté deti nikdy neboli zanedbávané. Možno sa to stalo z dôvodu, že išli rodiny navzájom proti sebe. Matka v čase výpovede na pojednávaní žila s priateľom v Českej republike, nemala žiadny príjem, mesačne si privyrobila 800,- Kč. Matka mala stredoškolské vzdelanie s maturitou ako sociálny pracovník, bola evidovaná na úrade práce, nebolo jej ponúknuté voľné miesto, Platila si podľa vyjadrenia mobilný telefón v sume 50,- Eur mesačne. Mala úspory v sume asi 2000,- Eur. V čase rozhodovania bola zamestnaná, pracovala a uviedla, že má príjem 700,- Eur, pracovala v R., kde mala s kamarátkou prenajatý 3-izbový byt, kde prispievala na byt polovicou, teda sumou 300,- Eur. Uviedla, že sa podporuje ambulantnej liečbe, chcela zmeniť svoj život, nakoľko sa chcela starať o svoje deti. Výživné na deti uhradila ústavu v plnej sume.

15. Otec na pojednávaní súhlasil so zverením detí do starostlivosti prastarej matky, uviedol, že naďalej pracuje ako živnostník, neliečil sa u nikoho, užíval iba lieky na astmu, mal dlhy iba na zdravotnej poisťovni vo výške cca 2000,- Eur, s deťmi by sa chcel vídať.

16. Prastará matka K. G. uviedla, že nemá žiadne problémy so zdravím, užíva iba jednu tabletku a to vlastne na kolísavý tlak, na búšenie srdca. Spolu s manželom žijú sami dvaja v dome, vnučka ani jej partner s nimi už nežijú, dcéra príde občas. Ak príde syn, tak im urobí nákup. Ako všetci vlastne odišli, tak sa situácia v rodine ukludnila. Nevidela dôvod na to, aby jej neboli maloleté deti zverené do jej starostlivosti. Maloleté deti boli u nich nielen počas bežných týchto týždňov, ale boli aj dva mesiace počas prázdnin. Vždy ich riadne vyzdvihla a následne ich aj v stanovený čas odovzdala. Počas tohto obdobia tam boli aj kontroly, pričom neboli zistené žiadne nedostatky. Kontrolovali, či sú maloleté deti v poriadku. V poslednom týždni v auguste tam bola prítomná aj matka maloletých detí. Celý september si taktiež brali maloleté deti každých 14 dní. Potvrdila, že matka detí jej bola zverená do starostlivosti, pretože jej dcéra odišla do L. a nechala jej ju, čiže má o tom aj súdne rozhodnutie. Dieťa nebolo v domove, ale odrazu bola zverená do jej starostlivosti. D. keď bola školopovinná, teda keď chodila na základnú školu, túto absolvovala riadne, problémy začali vlastne až na strednej škole, kedy chodila vlakom, stretávala sa s rôznymi kamarátmi a vtedy vznikali aj problémy, zoznámila sa aj s K., K. mal auto, čiže niekedy, keď sa vychystala naozaj do školy, tak nakoniec ani do tej školy nešla.

17. Právny zástupca za otca uviedol, že otec súhlasí s náhradnou osobnou starostlivosťou u prastarej matky, kde má zato, že táto starostlivosť bude lepšia, je to najlepšia alternatíva pre maloleté deti. Otec však nemá žiadne výhrady voči tomu, aby boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke. Pokiaľ uvádzali pôvodne protichodný názor, teda nesúhlas s náhradnou osobnou starostlivosťou, nepoznali presne konkrétne tie pomery a tie pomery sa de facto zmenili, takže vychádzali z aktuálneho stavu. Poukázal na to, že pokiaľ by bol deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, žiadal, aby sa stará matka zaviazala, že umožní otcovi styk s maloletými deťmi a zároveň vo vzťahu k úprave vyživovacej povinnosti poukázal na to, že v čase, kedy boli podávané tieto návrhy tak zo strany Úradu práce, rovnako tak aj zo strany prastarej matky, boli navrhované určité sumy výživného, kde však poukazuje na vyživovaciu povinnosť samotnej matky, ktorá v tom čase bola zaviazaná sumou 30 % zo sumy životného minima. Aktuálne je však už po liečení. Poukazuje na potencialitu jej príjmu a teda výživné by malo byť stanovené vo vzťahu k matke rovnomernejšie.

18. Kolízny opatrovník za maloleté deti sa stotožnil s návrhom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Je na rodičoch, aby si v primeranej lehote upravili svoje pomery, pretože tie deti sú ich. Po úprave pomerov, ktoré by mali realizovať v krátkom časovom horizonte, by mali byť deti zverené do ich starostlivosti a opatery, pretože je to ich vlastná zodpovednosť. V prípade, že deti budú zverené do ústavnej starostlivosti, túto ústavnú starostlivosť po úprave pomerov je možné zrušiť.

19. Právny zástupca za prastarú matku poukázal na ustanovenie § 54 ods. 1 Zákona o rodine, kedy náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Deti by mali byť zverené prastarej matke, pričom majú s ňou vynikajúci vzťah, sú na ňu naviazané. Navrhovateľka, teda ich prastará matka, sa o deti riadne starala. Starala sa už aj počas obdobia, kedy sa matka nedokázala postarať, resp. nezabezpečovala riadne s otcom starostlivosť o maloleté deti. Od podania návrhu sa tie pomery zmenili, tieto pomery sú preukázané zrejme aj na strane Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Rodičia maloletých detí prastarú matku nenavštevujú, majú zrušený trvalý pobyt. U prastarej matky sú vytvorené všetky podmienky pre riadnu výchovu a zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti. To, že sú maloleté deti aktuálne v detskom domove, nie je v ich najlepšom záujme. Prastará matka je plne spôsobilá nielen zdravotne, spĺňa všetky podmienky, tak ako sú stanovené zákonom.

20. Prokurátorka Okresnej prokuratúry po doplnení dokazovania súdom a v nadväznosti na znalecké posudky navrhla, aby súd zveril deti do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke za súčasného zamietnutia návrhu na ústavnú starostlivosť u maloletých detí.

21. Účastníci konania nevzniesli ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Súd s prihliadnutím k zistenému skutkovému stavu dospel k záveru, že je na mieste, aby bolo nariadené znalecké dokazovania za účelom riadneho zistenia skutkového stavu vo vzťahu k nožnej starostlivosti prastarej matky maloletých detí o tieto deti ako i vo vzťahu k rodičom detí, ktorý vo vzťahu k starostlivosti o deti preukázateľne zlyhali. Súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychiatria, kedy za znalca ustanovil G.. E. L. a znalcom z odboru psychológia, kedy za znalca ustanovil znalkyňu G.. G. Š..

22. G.. G. Š. vypracovala vo veci znalecký posudok č. 8/2021, v ktorom na otázky položené súdom v závere uviedla, že psychický a telesný vývoj detí je primeraný veku, neboli zistené žiadne oneskorovania ani zanedbávania. Obe deti majú k prastarej matke vytvorenú bezpečnú vzťahovú väzbu, matka detí je pre deti nestála, neistá a u detí k matke prevláda skôr neistá, ambivalentná citová väzba. Vo vzťahu k otcovi skôr úzkostná vzťahová väzba. Prastará matka je psychologicky zdravá osobnosť, stabilná, s dobrými adaptačnými schopnosťami, uznáva tradície, má rada poriadok. Intelekt v pásme vyššieho priemeru, je priama, otvorená, ak by sa vyskytli prejavy skreslenia reality v rámci posudzovanej veci, je to pre jej citovú angažovanosť nielen k maloletým pravnúčatám, ale aj k ich matke, ktorú ona sama od dvoch rokov vychovávala. Osobnostná štruktúra K. G. vytvára predpoklady pre ďalšie zabezpečovanie riadnej výchovy o maloleté deti. Možno konštatovať, že pani G. napriek svojmu veku je vitálna, zdravá, má primeranú kognitívne, emočné a sociálne kompetencie pre zabezpečovanie ďalšej riadnej výchovy o maloleté deti. Znalkyňa v závere posudku bod 7. uviedla, že sa nestotožňuje s tvrdením kolízneho opatrovníka. Hoci v rámci súčasnej profesionálnej rodiny sú primerane uspokojované potreby detí, maloleté deti majú vytvorenú silnú citovú väzbu k prastarej mame, ktorá je pre ne zdrojom lásky, istoty, dôvery a bezpečia.

23. Znalec G.. E. L. v posudku č. 153/2021 uviedol, že prastará matka je schopná osobnej starostlivosti o maloleté deti v akomkoľvek rozsahu. Matka aj otec maloletých detí trpia duševnou poruchou - závislosťou od viacerých psychoaktívnych látok, ani jeden z rodičov nie je schopný starostlivosti o maloleté deti a pri pokračovaní v užívaní psychoaktívnych látok môžu ohroziť ich zdravý vývoj. Matka zahájila liečenie na jar 2021, otec nemal záujem liečenie absolvovať. Prastará matka dokáže poskytnúť deťom zdravšiu a stabilnejšiu výchovu.

24. V danom spore vznikli trovy preddavkované štátom z titulu priznaného znalečného v sume 505,84 Eur (uznesenie č.k. 12P/9/2020-205) za znalecký posudok G.. G. Š. a ďalšie náklady v sume 884,59 Eur (znalečné) za znalecký posudok G.. E. L., ktoré náklady boli priznané uznesením súdu č.k. 12P/9/2020-258 zo dňa 22.7.2021.

25. Súd vychádzajúc z takto vykonaným dokazovaním zisteného skutkového stavu veci v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti, v ktorom návrhmi účastníkov nie je viazaný, rozhodol o zamietnutí návrhu ÚPSVaR Čadca o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, nakoľko dospel k záveru, že pri prednosti náhradnej osobnej starostlivosti je v záujme detí, aby boli zverené do výchovy a opatery prastarej matky K. G. za podmienok ust. §§ 45 a nasl. Zákona o rodine.

26. Zo zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. § 45 a nasl. vyplýva, že ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, t.j. do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti súd uprednostní predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už ju budú uskutočňovať verejné alebo súkromné zariadenia sociálnej starostlivosti, súdy, správne alebo zákonodarné orgány. Ustanovenie § 44 ods. 4, vychádzajúc z uvedeného článku, teda ako základné kritérium pri rozhodovaní súdu o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, ustanovuje záujem maloletého dieťaťa. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

27. Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má vždy prednosť pred ústavnou starostlivosťou a pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd skúmal v danom konaní dôvody, pre ktoré je v záujme detí ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti. Tieto dôvody mohli mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. V rámci súdnej praxe ide o dôvody, keď

rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o deti, napríklad z dôvodu ich neprítomnosti či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ako aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu.

28. Z vykonaného dokazovania - znaleckého posudku G. L. bolo nepochybne preukázané a to ani sporné nebolo, že obaja rodičia trpia duševnou poruchou - závislosťou od viacerých psychoaktívnych látok, nateraz k momentu rozhodovania súdu ani jeden z rodičov nebol schopný starostlivosti o maloleté deti a pri pokračovaní v užívaní psychoaktívnych látok by rodičia podľa záverov znalca mohli ohroziť zdravý vývoj detí. Zatiaľ čo matka zahájila liečenie na jar 2021 (pozn. nedokončila liečenie začaté v roku 2020), otec nemal vôbec záujem liečenie absolvovať; nateraz však pri zlyhaní starostlivosti o deti ani jeden z nich nie sú osobami, o ktorých by bolo možné v blízkej dobe uvažovať ako o osobách (hoc sú rodičia detí), ktoré by mohli mať deti zverené do starostlivosti, prípadne, aby im súd upravoval styk s maloletými deťmi, tak ako to žiadal otec bez absolvovania liečenia. Iba dlhšie obdobie môže ukázať, ako sa matka (tvrdiac opakovane slovne záujem o deti) dokáže vysporiadať so svojou závislosťou a otec či vôbec prejaví záujem o deti (žiadal upravovať styk iba slovne, bez konkrétneho návrhu), pokiaľ tak konštatoval len v rámci výpovede a fakticky však záujem nerealizoval, pričom samotný záujem nedeclaruje plnenie výživného, nakoľko toto je zákonná povinnosť oboch rodičov.

29. Obaja rodičia detí však zhodne konštatovali, že súhlasia s tým, aby o deti sa starala prastará Matka K. G., ktorá im nepochybne v starostlivosti pomáhala aj počas ich komplikovaného životného obdobia, kedy ako uviedli rodičia, mali maloleté deti vo veľmi mladom veku, pričom nevedeli za tejto situácie spoločne žiť. Z tohto teda vznikali aj excesy a vybočenia z ich bežného života, kedy obaja rodičia v tej ktorej fáze svojho života a emocionálneho stavu sa snažili svoj život ukončiť, „prepadli“ zhodne obaja konzumácii omamných látok, nestarali sa o deti, matka od detí odchádzala, neuvádzala kam, čo tvrdil ÚSPVaR Čadca v návrhu a toto ani rodičia nespochybňovali. Ospravedlňovanie matky v tom smere, že boli mladí, je irelevantné, nakoľko hoc matka mala deti v mladom veku, deti nemali tú voľbu, aby si mohli vybrať iného rodiča. Pokiaľ boli maloleté deti ohrozené na živote a zdraví, zostali bez akejkoľvek opatery a ochrany rodičov, bolo na mieste, aby ich súd v rámci rozhodnutia o neodkladnom opatrení dočasne zveril do starostlivosti N. V. A., kde boli maloleté deti umiestnené aj v čase súdneho rozhodnutia.

30. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že prastará matka, hoc vo veku 72 rokov, pri celkovom telesnom ale i duševnom zdraví je schopná sa o takto maloleté deti vo veku 6 a takmer 3 rokov postarať, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky, deti počas rozhodného obdobia prastarú matku navštevovali na dlhodobejšie pobyty a súd pri rozhodovaní uprednostnil najlepší záujem maloletých detí, rešpektujúc citovú väzbu detí a prastarej matky, zachovanie „zostatku“ rodiny, tak ako mu to nadväzuje na vyššie citovanú úpravu v medzinárodných dohovoroch a v Ústave Slovenskej republiky prikazuje i Zákon o rodine, v časti úpravy o podmienkach náhradnej osobnej starostlivosti výslovne v ust. § 44 ods.4 a v § 45 ods.1, berúc pritom i vzhľadom na vek detí do úvahy ako podstatný tiež maloletými deťmi prezentovaný názor (§ 43 Zákona o rodine), zhodný s návrhom prastarej matky, hoc v rozpore so stanoviskom Úradu práce a kolízneho opatrovníka.

31. Súd nepopiera zistenia kolízneho opatrovníka (pracovníkov úradu), ktorý v situácii, kedy rodinu monitoruje dlhoročne, videl stav rodiny ako takej, kedy táto zlyhávala fakticky v každom smere, pričom prastará matka toto signalizovala už aj sama, nakoľko sa dostala do bezvýchodiskovej situácie a svojim podnetom sa snažila zosťatok rodiny zachrániť ako i život svojej vnučky, hoc niekedy klamaním a popieraním skutočností vo vzťahu k Patrícii kontraproduktívne (napr. že si nevyšimla u matky detí, že by užívala drogy, prípadne sa inak správala). Fakticky sa dá povedať, že ide o problém v rodine siahajúci vo výchove ešte k starej matke maloletých detí a matky D., ktorá opustila maloletú D. a následne zodpovednosť a starostlivosť o vnučku D. fakticky prevzala opäť K. G., čo potvrdila i v rámci výpovede na pojednávaní, kedy prastará matka uviedla, že o zverení D. mala i rozhodnutie. Hoc D. ako matka maloleté deti fakticky neopustila (boli danú do N. V. rozhodnutím súdu), stalo sa tak v dôsledku jej závislosti na psychoaktívnych látkach a rovnako tak i otec detí vzhľadom k svojmu správaniu sa vylúčil z osobnej starostlivosti o deti pre rovnaký problém.

32. Súd však má za to, že pokiaľ existuje osoba, tak ako v tomto prípade K. G. (priama príbuzná maloletých detí), ktorá má záujem o maloleté deti, súd by mal poskytnúť takúto možnosť maloletým deťom vyrastať nie v náhradnej (profesionálnej) rodine, ale v biologickej rodine, medzi blízkymi príbuznými. Súd nemôže uviesť, koľko času to bude (tak ako vyjadrila obavu zástupkyňa navrhovateľa s prihliadnutím k veku prastarej matky), ale aj napriek tomu má súd zato, že bude v záujme oboch detí, aby v ďalšom živote, hoc čo i len obmedzený čas, vyrastali u prastarej matky, ktorá má podľa odborných stanovísk oboch znalcov všetky predpoklady na výchovu detí v akomkoľvek rozsahu a deti majú k nej vytvorený veľmi blízky vzťah rovnako ako ona k nim. Súd v tomto smere však poukazuje na potrebu zvýšenej kontroly v rodine, pričom pri zistení nedostatku je možné v konaní bezodkladne zasiahnuť,

príčom táto možnosť je daná ÚPSVaR priamo zákonom a v prípade ohrozenia má právo požiadať aj o nariadenie neodkladného opatrenia súd.

33. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

34. Rozsah práv a povinností z titulu zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, vrátane jeho zastupovania a správy jeho majetku (v bežných veciach) vyplýva z ust. § 45 ods.4,5 v spojení s ust. §§ 32, 33 Zákona o rodine. Práva a povinnosti oboch rodičov k deťom zostávajú zachované v rozsahu, v ktorom nepatria osobe, ktorej bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti (§ 45 ods. 6 Zákona o rodine) a teda súd v rámci rozhodovania určil obom rodičom detí prispievať na ich výživu. Otcovi deti určil výživné v rozsahu 160,- Eur na V. a sumou 80,- Eur mesačne na M., nakoľko v tomto rozsahu bolo určené výživné i pre N. V. a pri príjme otca uvádzanom v sume cca 800,- Eur nie je dôvod na vyššie výživné. Výživné na V. bolo určené súdom, pričom v tomto rozsahu od poslednej úpravy nedošlo k zásadným zmenám v pomeroch otca. Suma 80,- Eur zodpovedá potrebám maloletej M. vo veku 3 rokov a u M. taktiež (nadštandardne), pričom k tejto povinnosti - zníženej rozsudkom Okresného súdu Čadca pôvodne zo sumy 200,- Eur na sumu 160,- Eur za otec zaviazal v konaní 10P/40/2017.

35. Matka detí je stredoškolsky vzdelaná osoba, vzhľadom na spôsob svojho života nevykonáva prácu príslušnú jej vzdelaniu, ale pracuje ako upratovačka domov, bytov v R., kde aj žije v prenajatom byte spoločne s kamarátkou. Dlhy nemala žiadne, príjem uvádzala 700,- Eur mesačne, na nájom výdavky 300,- Eur, pôvodne platila mobil 50,- Eur mesačne. Pri určovaní výživného súd vychádzal z potenciality matky hradiť výživné na deti a určil matke výživné v sume 50,- Eur na maloletú M. a v sume 80,- Eur na maloletú V., ktoré sumy sú v možnostiach a schopnostiach matky, táto môže si zabezpečiť príjem zodpovedajúci jej kvalifikácii a pri zvýšení príjmu môže hradiť aj vyššie čiastky deťom, ako jej bolo určené súdom. Súd neurčoval výživné v rozsahu 30%, nakoľko matka má možnosť vyššieho príjmu a nie je osobou odkázanou na dávky v hmotnej núdzi či sociálnej pomoci. Pokiaľ dokáže hradiť nájomné 300,- Eur, je schopná hradiť i výživné na deti v celkovej sume 130,- Eur mesačne. Súd v rámci rozhodovania vychádzal z potenciality príjmu matky, ktorý by mohla dosiahnuť, ak by pracovala v inej profesii ako v čase rozhodnutia súdom.

36. Podľa ust. § 45 ods. 8 zákona o rodine súd uložil povinnosť hradiť výživné rodičom v prospech Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Čadca počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

37. Na podklade vyššie uvedeného preto súd vo výroku vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca a zverení dieťaťa - V. vyslovil zmenu rozhodnutí a to rozsudkov Okresného súdu Čadca č. konania 4P/57/2015-49 zo dňa 17.3.2016 a sp. zn. 10P/40/2017 zo dňa 5.10.2017 o výchove a výžive maloletej V. W., nar. XX.X.XXXX.

38. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

39. V tomto súdnom konaní vznikli trovy štátu (boli preddavkované z rozpočtu) v celkovej sume 1390,43 Eur, ktoré vyplatením priznaného znalečného v sume 505,84 Eur (uznesenie č.k. 12P/9/2020-205) za znalecký posudok G.. G. Š. a ďalšie náklady v sume 884,59 Eur (znalečné) za znalecký posudok G.. E. L., ktoré náklady boli priznané uznesením súdu č.k. 12P/9/2020-258 zo dňa 22.7.2021. Súd v danom prípade nariaďoval dokazovanie v záujme náležitého ustálenia a preukázania skutkového stavu, pričom tento dôkaz nežiadali vykonať účastníci konania a súd dospel k záveru, že sa javilo ako nespravodlivé, aby tieto trov znášali, preto ich náhradu trov štátu nepriznal, hoc preukazovali dôvodnosť podaného návrhu prastarej matky. Ako konštatoval Ústavný súd SR v rozhodnutí, sp. zn. IV. ÚS 147/08, pri rozhodovaní o náhrade trov konania treba prihliadnúť s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu aj na spravodlivé riešenie vzťahov medzi účastníkmi konania, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou materiálneho prístupu k výkonu súdnictva.

40. O trovách konania vzniknutých účastníkom súd rozhodol podľa ust. § 52 ods. 1 CMP tak, že právo na ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov, nakoľko v danom prípade nejde o spor, na ktorý by aplikoval iné ustanovenie CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Čadca písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 62 ods. 1 CMP možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.